

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Ë Ë κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 12929/08)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

25 Νοεμβρίου 2010

Η παρούσα απόφαση είναι οριστική. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Ë Ë κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα),
συνεδριάζοντας σε Επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Anatoly Kovler, *πρόεδρος,*

Sverre Erik Jebens,

Γεώργιο Νικολάου, *δικαστές,*

και τον André Wamrach, *αναπληρωτή γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 4 Νοεμβρίου 2010,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 12929/08) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν υπήκοο του Κράτους αυτού, τον κύριο È È («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 28 Φεβρουαρίου 2008 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τους κυρίους Α. Νεστορίδη και Μ. Σαμαρά, δικηγόρους του συλλόγου Κομοτηνής. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Μ. Απέσσο, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Γ. Παπαδάκη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 28 Σεπτεμβρίου 2009, ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αιτίαση την ελκόμενη από τη διάρκεια της διαδικασίας. Κατ'εφαρμογή του Πρωτοκόλλου αριθ.14, η προσφυγή ανατέθηκε σε μία Επιτροπή.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1949 και κατοικεί στην Αλεξανδρούπολη.

5. Ο προσφεύγων είναι ιδιοκτήτης ενός καμπαρέ στην Αλεξανδρούπολη. Στις 2 Αυγούστου 2001, συνελήφθη και κατηγορήθηκε για μαστροπεία και για απασχόληση οκτώ αλλοδαπών γυναικών που διέμεναν παράνομα στη χώρα καθώς για προαγωγή δύο εξ αυτών στην πορνεία.

6. Ο προσφεύγων παραπέμφθηκε σε δίκη ενώπιον του Πλημμελειοδικείου Αλεξανδρούπολης. Η συζήτηση, η οποία είχε αρχικά ορισθεί για τις 3 Αυγούστου 2001, αναβλήθηκε, με αίτημα του προσφεύγοντος, για τις 6 Αυγούστου 2001. Την ημερομηνία αυτή, αναβλήθηκε εκ νέου για τις 20 Αυγούστου 2001 προκειμένου να

προσκομισθούν συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία, ιδίως οι άδειες παραμονής των αλλοδαπών γυναικών.

7. Στις 20 Αυγούστου 2001, η συζήτηση αναβλήθηκε ακόμη μία φορά για τις 15 Νοεμβρίου 2001 κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος ο δικηγόρος του οποίου είχε κάποιο κώλυμα.

8. Με απόφαση της 19^{ης} Νοεμβρίου 2001, το Πλημμελειοδικείο έκρινε τον προσφεύγοντα ένοχο για μαστροπεία (άρθρο 349 του Ποινικού Κώδικα) σε βάρος δύο γυναικών ουκρανικής καταγωγής και για απασχόληση μίας άλλης γυναίκας ουκρανικής καταγωγής η οποία δε διέθετε άδεια παραμονής (άρθρο 53 § 4 του νόμου 2910/2001). Κρίθηκε ομοίως ένοχος για απασχόληση δύο γυναικών χωρίς άδεια παραμονής, με σκοπό την προαγωγή τους στην πορνεία (άρθρο 53 § 5 του νόμου 2910/2001). Το δικαστήριο τον καταδίκασε σε ποινή κάθειρξης τριών ετών και πέντε μηνών και σε πρόστιμο 3.300.000 δραχμών.

9. Στις 19 Νοεμβρίου 2001, ο προσφεύγων άσκησε έφεση κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον του εφετείου Θράκης. Η συζήτηση, η οποία προβλεπόταν για τις 18 Μαΐου 2004, αναβλήθηκε για τις 7 Μαρτίου 2005, διότι οι δύο συγκατηγορούμενοι του προσφεύγοντος είχαν κάποιο κώλυμα και δεν μπόρεσαν να παραστούν. Κατά την ημερομηνία αυτή, η συζήτηση αναβλήθηκε εκ νέου για τις 6 Φεβρουαρίου 2006 λόγω κωλύματος του δικηγόρου των συγκατηγορουμένων.

10. Με απόφαση της 6^{ης} Φεβρουαρίου 2006, το εφετείο επικύρωσε εν μέρει την απόφαση του πλημμελειοδικείου και καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε ποινή κάθειρξης δύο ετών και δέκα ημερών (μετατρέψιμη σε χρηματική ποινή προς 4,40 ευρώ ανά ημέρα) και σε πρόστιμο 8.400 ευρώ.

Η απόφαση καθαρογράφηκε στις 19 Σεπτεμβρίου 2006.

11. Στις 29 Σεπτεμβρίου 2006, ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης. Παραπονέθηκε για την εσφαλμένη εφαρμογή από το εφετείο των άρθρων 349 του Ποινικού Κώδικα και 53 § 5 του νόμου 2910/2001. Υποστήριξε ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι οι δύο γυναίκες δεν είχαν επιδοθεί στην πορνεία κατά το παρελθόν και ότι ένα άλλο δικαστήριο είχε ήδη κρίνει ότι διέμεναν νόμιμα στη χώρα. Υποστήριξε, επιπλέον, ότι η απόφαση δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη ιδίως σε ό,τι αφορούσε το αδίκημα της πορνείας ως προς τις δύο γυναίκες (αντικειμενικό στοιχείο του αδικήματος της πορνείας) και ότι δεν περιέγραφε τον τρόπο με τον οποίο είχε ενεργήσει ο προσφεύγων.

Η συζήτηση έλαβε χώρα στις 9 Μαΐου 2007.

12. Με απόφαση της 29^{ης} Αυγούστου 2007 (καθαρογράφηκε στις 2 Οκτωβρίου 2007), ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση. Έκρινε ότι η ποινική ευθύνη των δύο γυναικών, διότι είχαν εργαστεί χωρίς άδεια παραμονής, ήταν ανεξάρτητη από εκείνη του προσφεύγοντος, ο οποίος τις είχε σκοπίμως απασχολήσει για να τις προάγει στην πορνεία.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

13. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως την προβλέπει το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου το οποίο θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως (...)»

14. Η Κυβέρνηση αντικρούει τη θέση αυτή.

15. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 2 Αυγούστου 2001, με τη σύλληψη και απαγγελία κατηγοριών σε βάρος του προσφεύγοντος, και περατώθηκε στις 2 Οκτωβρίου 2007, με την καθαρογραφή της απόφασης του Αρείου Πάγου. Διήρκεσε επομένως έξι έτη και δύο μήνες για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

Επί του παραδεκτού

16. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου.

B. Επί της ουσίας

17. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier et Sassi κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 25444/94, § 67, CEDH 1999-II).

18. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω απόφαση *Pélissier et Sassi*).

19. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του επί του ζητήματος αυτού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δε συνάδει με την απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

20. Το Δικαστήριο επισημαίνει πράγματι ότι αν και η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας, στο σύνολο της, φαίνεται εκ πρώτης όψεως εύλογη, πρέπει να σημειωθεί ότι η διαδικασία ενώπιον του εφετείου διήρκεσε τέσσερα έτη και δέκα μήνες περίπου. Η πρώτη συζήτηση ορίσθηκε σχεδόν δυόμισι έτη μετά την έφεση. Τέλος, αν και δόθηκαν δύο αναβολές λόγω κωλύματος των συγκατηγορουμένων του προσφεύγοντος, το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της αναβολής και της μετέπειτα ημερομηνίας συζήτησης φαίνεται ομοίως μακρύ.

21. Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

22. Ο προσφεύγων παραπονείται τέλος για παραβίαση του δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη λόγω του τρόπου με τον οποίο τα ελληνικά δικαστήρια εφάρμοσαν εν προκειμένω το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και για το γεγονός ότι δεν αιτιολόγησαν προσηκόντως τις αποφάσεις τους.

23. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η αιτίαση αυτή υπάγεται, και στα δύο σκέλη της, στη δικαιοδοσία «τετάρτου βαθμού». Σε ό,τι αφορά ειδικότερα το δεύτερο σκέλος (έλλειψη προσήκουσας αιτιολογίας), το Δικαστήριο σημειώνει ότι αυτό

συμπίπτει με το πρώτο σκέλος, στο μέτρο που ο προσφεύγων υποστηρίζει ως προς τούτο ότι ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση για λόγους καθαρής σκοπιμότητας, ότι η αιτιολογία του ήταν αντιφατική και ότι δεν απάντησε στο επιχείρημα σχετικά με την εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 349 του Ποινικού Κώδικα.

24. Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτο, ως προδήλως αβάσιμο, κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

25. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

26. Ο προσφεύγων αξιώνει 200.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη λόγω της διάρκειας της διαδικασίας. Υποστηρίζει επίσης ότι καθώς οι καταδικαστικές σε βάρος του δικαστικές αποφάσεις δεν ήταν σύμφωνες με το ελληνικό δίκαιο, θα έπρεπε να του επιστραφεί το ποσό των 16.453,85 ευρώ που χρειάστηκε να καταβάλει ως πρόστιμο.

27. Η Κυβέρνηση αντικρούει τις αξιώσεις αυτές. Εκτιμά ότι το αιτούμενο ποσό για ηθική βλάβη είναι υπερβολικό και ότι η επιστροφή αυτού που κατέβαλε ο προσφεύγων δεν έχει αιτιώδη συνάφεια με την επικαλούμενη παραβίαση. Κατά την άποψή της, μία διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση.

28. Το Δικαστήριο δε διαπιστώνει αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και της επικαλούμενης υλικής ζημίας και απορρίπτει το αίτημα αυτό. Απεναντίας, εκτιμά ότι συντρέχει λόγος να επιδικάσει στον προσφεύγοντα 1.500 ευρώ για ηθική βλάβη.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

29. Ο προσφεύγων ζητεί ομοίως 1.381,50 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

30. Η Κυβέρνηση αντικρούει τις αξιώσεις αυτές.

31. Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας, της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδα*ς (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI). Επιπλέον, τα δικαστικά έξοδα δεν επιστρέφονται παρά στο μέτρο που σχετίζονται με τη διαπιστωθείσα παραβίαση (*Beyeler κατά Ιταλίας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], αριθ. 33202/96, § 27, 28 Μαΐου 2002). Το Δικαστήριο έχει επιπλέον κρίνει ότι η διάρκεια μιας διαδικασίας μπορούσε να επιφέρει μία αύξηση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του προσφεύγοντος ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ότι πρέπει επομένως τούτο να ληφθεί υπόψη (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Caruano κατά Ιταλίας*, απόφαση της 25^{ης} Ιουνίου 1987, § 37, série A no. 119).

32. Εν προκειμένω και λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που έχει στην κατοχή του και των προαναφερόμενων κριτηρίων, το Δικαστήριο θεωρεί εύλογο το ποσό των 500 ευρώ συμπεριλαμβανομένων όλων των εξόδων και το επιδικάζει στον προσφεύγοντα. Το ποσό αυτό θα συμπληρωθεί με οποιοδήποτε ποσό μπορεί να οφείλεται ως φόρος από αυτόν.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

33. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσ αυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. Αποφαίνεται

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες, τα ακόλουθα ποσά:

- i. 1.500 (χίλια πεντακόσια) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται ως φόρος,
- ii. 500 (πεντακόσια) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται ως φόρος από τον προσφεύγοντα,

β) ότι, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 25 Νοεμβρίου 2010 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

André Wampach

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Anatoly Kovler

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 3 Ιανουαρίου 2011.

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος